

การเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทย ตามแนวทางขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

พิรุวรรณ กิติคุณ
วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

การทุจริตคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยจะส่งผลกระทบทางลบต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติไปโดยและหลักการธรรมาภิบาลของประเทศ รวมทั้งต่อประเทศที่เกี่ยวข้องกันทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การทุจริตคอร์รัปชันจึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมากจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศ ในปัจจุบัน

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (ORGANIZATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT: OECD)

องค์การระหว่างประเทศตามมาตรฐานสากลองค์กรหนึ่งที่มุ่งเน้นเรื่องการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน คือ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2504 โดยมีภารกิจหลัก คือ การเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยร่วมมือกับประเทศสมาชิกในการสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน แต่องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาไม่ได้จำกัดภารกิจอยู่แต่เฉพาะความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประเทศสมาชิกเท่านั้น แต่ยังขยายภารกิจดังกล่าวให้ครอบคลุมไปยังประเทศอื่น ๆ ผ่านกลไกความร่วมมือต่าง ๆ โดยเฉพาะการหารือร่วมกับประเทศและองค์การที่เกี่ยวข้อง เพื่อแบ่งปันและถ่ายทอดประสบการณ์ในการพัฒนา การร่วมกันแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการพัฒนาประเทศ และเพื่อให้บรรลุภารกิจดังกล่าว องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา จึงได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ใน 5 สาขาหลัก ได้แก่

1. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น การพัฒนาและการเพิ่มพูนศักยภาพด้านการแข่งขัน
2. กิจกรรมด้านสังคม เช่น การพัฒนาด้านการศึกษา สาธารณสุข และการส่งเสริมการจ้างงาน
3. กิจกรรมด้านการคลังโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับภาษีและการลงทุน
4. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาประเทศ
5. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมธรรมาภิบาล

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมย่อยที่จัดอยู่ในความพยายามในการส่งเสริมธรรมาภิบาลขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ซึ่งการดำเนินการจะครอบคลุมกิจกรรม 5 ประเภท ดังนี้

1. การป้องกันและปราบปรามการเอื้อประโยชน์ทางภาษีในเชิงสินบนแก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ (Tax Treatment of Bribes)
2. การป้องกันและปราบปรามการติดสินบนในเวทีธุรกิจระหว่างประเทศ (Bribery in International Business)
3. การส่งเสริมคุณธรรมและจัดการคอร์รัปชันในภาคราชการ (Ethics and Corruption in Public Sector)
4. การติดสินบนในธุรกรรมเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ (Bribery and Export Credits) (แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย, ม.ป.ป.)

เห็นได้ว่า องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเป็นหนึ่งในองค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทนำในการดำเนินการความพยายามป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน สำหรับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาแล้ว การทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นสิ่งที่ขวางอยู่ระหว่างเส้นทางในการบรรลุภารกิจเพื่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน โดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาได้จัดตั้งหน่วยงานที่ชื่อ CleanGovBiz ขึ้น โดยมีเจตนารมณ์ช่วยสนับสนุนให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และกลุ่มประชาสังคมร่วมมือกันสร้างสุจริตธรรมควบคู่ไปกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศของตนเอง และได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อนำไปสู่การวางแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านสุจริตธรรมภาครัฐที่เรียกว่า Integrity Toolkits ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการประเมินตนเองใน 4 มิติ (Integrity Scan) ดังนี้

1. Healthy Governance
2. Effective Prevention
3. Robust Prosecution and Recovery
4. Sharp Detection

และเมื่อนำเครื่องมือ Integrity Toolkits มาประเมินตนเองใน 4 มิติร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาแล้วจะถูกเรียกว่า Integrity Review ซึ่งจะนำไปสู่การวางแนวทางข้อเสนอแนะในการพัฒนา เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐให้มีความโปร่งใสและเกิดความเชื่อมั่นกับประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2559)

การเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทยตามแนวทางขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

สำหรับภาครัฐไทยได้มีการประชุมความร่วมมือในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทย (Integrity Review of Thailand) ตามแนวทางขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาขึ้น โดยมีองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเข้าร่วมชี้แจงและสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินการความร่วมมือในการสร้างเสริมความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทย เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย

ที่สำคัญ คือ การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีแนวปฏิบัติและวิธีการดำเนินงานในด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลที่เทียบเท่าเกณฑ์สากล โดยการดำเนินการความร่วมมือด้านการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทยให้เป็นไปตามแนวทางเครื่องมือที่เรียกว่า Integrity Review ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินตนเองตามกรอบสุจริตธรรมภาคีรัฐขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา และมีการกำหนดกรอบการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เพื่อสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้แก่หน่วยงานภาครัฐในการเสริมสร้างสุจริตธรรม รวมทั้งยกระดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทยด้านความซื่อสัตย์สุจริตเทียบเคียงสากล (สุจริตธรรมภาคีรัฐ, 2559)

กรอบการดำเนินการเสริมสร้างความสุจริตของประเทศไทย

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ดำเนินความร่วมมือทางวิชาการกันเพื่อจัดทำกรอบการดำเนินการเสริมสร้างความสุจริตของประเทศไทย โดยดำเนินการภายใต้กรอบแนวทางปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้

1. การประมวลภาพรวมและระบบแนวร่วมด้านความซื่อสัตย์สุจริต (A Comprehension and Coordinated Integrity System) เป็นการศึกษารวมของระบบการทำงานในภาครัฐต่าง ๆ ที่ต้องประสานความร่วมมือกันในการทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตว่ามีจุดอ่อนด้านไหนที่ต้องปรับปรุง และมีจุดแข็งด้านไหนที่ต้องสนับสนุนส่งเสริม

2. วัฒนธรรมความซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรภาคเอกชน และประชาชน (A Culture of Integrity for Public Officials, the Private Sector and Citizens) เป็นการศึกษาแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมความซื่อสัตย์สุจริตผ่านระบบการฝึกอบรม

3. การควบคุมและการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Control and Enforcement) เพื่อศึกษาหาแนวทางในการควบคุมบังคับใช้กฎหมายในระบบการตรวจสอบภายในหรือป้องกันให้เกิดประสิทธิภาพ (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.), 2559)

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐจัดประชุมความร่วมมือในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทย โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม อาทิ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ กรอบความร่วมมือ แผนการดำเนินงาน และร่วมกันกำหนดแบบประเมินตนเองด้านความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทยตามกรอบแนวทางปฏิบัติขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาต่อไป

บทสรุปและข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา

การเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทยถือเป็นมิติใหม่ในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างหนึ่ง โดยนับเป็นครั้งแรกของภูมิภาคอาเซียนที่ได้มีการนำกรอบแนวทางปฏิบัติขององค์การเพื่อความร่วมมือ

ทางเศรษฐกิจและการพัฒนาในด้านสุจริตธรรมภาครัฐมาผลักดันให้บังเกิดผลในภาคราชการทุกระดับในวงกว้าง เพื่อเสริมสร้างและยกระดับความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทยให้เทียบเคียงสากล ความร่วมมือด้านการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทยในครั้งนี้ เป็นการนำต้นแบบที่เป็นเลิศในการประเมินตนเองตามกรอบสุจริตธรรมภาครัฐขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา มาประเมินความซื่อสัตย์สุจริตของภาคราชการไทยภายใต้การดำเนินการในกรอบแนวทางปฏิบัติ 3 ประการ ซึ่งได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะทำงานทำหน้าที่แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ และรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานในการดำเนินการด้านสุจริตธรรมภาครัฐ เพื่อแสดงให้นานาประเทศได้รับรู้ถึงเจตนาธรรมและความมุ่งมั่นของหน่วยงานภาคราชการไทยในการเสริมสร้างสุจริตธรรมภาครัฐตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย รวมไปถึงการดำเนินการในด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ และก้าวสู่การเป็นต้นแบบแก่ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียนในอนาคต

การเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทยตามแนวทางขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาจะทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เพราะหน่วยงานภาครัฐจะเร่งกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน โครงการ หรือนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ด้วยการรณรงค์การดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เพื่อไม่ให้การดำเนินการเรื่องระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในภาครัฐเป็นเพียงกระแสที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ภาครัฐจะต้องวางกรอบแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยการวางระบบป้องกัน กำกับ และติดตามการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทยรวมทั้งสร้างกระบวนการเรียนรู้ของหน่วยงานภาครัฐโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งนี้ ต้องมีการเสริมสร้างวัฒนธรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยการสร้างความตระหนักถึงความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันภายในองค์กรให้แก่ข้าราชการเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ค่านิยม และวัฒนธรรมของข้าราชการและองค์กร ซึ่งจะทำให้เกิดวิธีการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันได้ในที่สุด

ถึงแม้สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ยากต่อการดำเนินงานก็ตาม แต่ก็เป็นสิ่งสำคัญที่หน่วยงานจะต้องสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่องค์กรที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินงาน และเป็นการสร้างแนวร่วมในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่สังคม ชุมชน และประเทศจะเกิดความตระหนักถึงภัยจากการทุจริตคอร์รัปชันและจะนำไปสู่การปฏิเสธการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบ ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้เทียบเคียงสากล และเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ รวมทั้งได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ และที่สำคัญคือการนำไปสู่สุจริตธรรมของภาครัฐไทยในอนาคต

บรรณานุกรม

- กลุ่มสื่อสารฯ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (21 มีนาคม 2559). การประชุมความร่วมมือในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ของประเทศไทย. สืบค้น 4 สิงหาคม 2559 จาก http://www.opdc.go.th/page.php?url=tab_view&cat=N&id=773
- _____. (24 มีนาคม 2559). สำนักงาน ก.พ.ร. ประชุมเตรียมความพร้อมดำเนินงานเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทย. สืบค้น 4 สิงหาคม 2559 จาก http://www.opdc.go.th/page.php?url=tab_view&cat=N&id=779
- _____. (25 มีนาคม 2559). การประชุมความร่วมมือในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทย (Integrity Review of Thailand). สืบค้น 4 สิงหาคม 2559 จาก http://www.opdc.go.th/page.php?url=tab_view&cat=N&id=780
- แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย. (ม.ป.ป.). สืบค้น 18 สิงหาคม 2559 จาก https://www.nacc.go.th/images/research_eak/shapter3.pdf
- วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ. (18 ธันวาคม 2549). สืบค้น 4 สิงหาคม 2559 จาก <http://www.ogad.ago.go.th/dagsu/images/stories/v50/v1.50.pdf>
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.). (30 มีนาคม 2559). สรุปผลการประชุมความร่วมมือในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของประเทศไทย (Integrity Review of Thailand). สืบค้น 25 สิงหาคม 2559 จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_w3c//ewt_dl_link.php?nid=5778
- สุจริตธรรมภาครัฐ. (19 กรกฎาคม 2559). ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้น 4 สิงหาคม 2559 จาก <http://www.thairath.co.th/content/666519>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). การประเมินคุณธรรมการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity Assessment). สืบค้น 5 สิงหาคม 2559 จาก http://www.ocsc.go.th/OCSC/th/files/Ethics/Transparency/ITA_Presentation__08_07_2014.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (25 มีนาคม 2559). ความร่วมมือทางวิชาการกับองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) (Integrity Review). สืบค้น 26 สิงหาคม 2559 จาก http://www.opdc.go.th/uploads/files/2559/Integrity_Review_Work25359.pdf
- ORGANIZATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT. (2549). หลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย